

“Druppels die de steen withollen”

WEINIG PRESIDENTEN HEBBEN
GEEN POST VAN EUROPARLEMENTARIËR
DENNIS DE JONG GEKREGEN

EEN DOMINEE ÉN EEN PSYCHIATER
SLAAGDEN ER NIET IN HEM VAN ZIJN
HOMOSEKSUALITEIT AF TE HELPEN.
INMIDDELS HEEFT DENNIS DE JONG EEN
KWART EEUW EEN RELATIE MET ZIJN KEES.
IN HET EUROPARLEMENT ZET HIJ ZICH AL
JAREN IN VOOR DE GELIJKE BEHANDELING
VAN MILJOENEN ANDERE HOMO'S.

TEKST: MAARTEN DALLINGA | BEELD: HANS REINERIE

“Zet je ze nou toch op tafel?” Dennis de Jong (59) – ondanks dat hij thuis is, gekleed in overhemd met V-halstrui en nette pantalon – kijkt zijn partner aan. Kees Vrijdag (63) – juist een makkelijk, ruim zittende sweater en trainingsbroek dragend – heeft ze uit de keuken gehaald: Brusselse bonbons. Er stonden al koekjes. Vrijwel wekelijks reist hij De Jong achterna, die in Brussel een appartement heeft. Hij doet dan de boodschappen. Zodat zijn man (ze zijn geregistreerd partners), die tot zeventig uur per week werkt, daar niet aan hoeft te denken.

Ze vormen een gezellig, vrolijk en gastvrij stel. We zijn nog maar net binnen of we krijgen al een uitgebreide rondleiding door hun Rotterdamse jarendertigwoning. Beiden hebben een eigen werkkamer. Die van Vrijdag is strak, zakelijk ingericht, die van De Jong is juist gezellig en rommelig. Ook is – we moesten even met onze ogen knipperen – de woonkamer precies verdeeld in twee ruimtes: links veel metaal, grijs, zwart, strak, ingericht door Vrijdag. Rechts zachtroze, oranje, een gezellige bank, warm tapijt, ingericht door De Jong. “We hebben niet dezelfde smaak en wilden geen compromis.”

Voordat we onze eerste vraag kunnen stellen, vertelt de Europese SP-voorman dat hij de *Winq* | *GK* vaak voor het slapengaan openslaat, meestal tijdens de dagen in Straatsburg. “Echt ontspanning. Ik ben nu op pagina zestig.” Hij kent zo'n beetje de inhoudsopgave uit zijn hoofd.

Vorig jaar nodigde u samen met wat collega's Conchita Wurst uit, om op te treden in het Europarlement.

Waarom? “Het gaat bij ons altijd om de inhoud, en in dit geval wilden we een boodschap van emancipatie overbrengen. Conchita is de belichaming van gender als issue. Zo'n optreden is een kleine stap, maar alles wat we naar het parlement halen is goed, het gaat om bewustwording.”

Over Conchita gesproken, hebt u weleens de behoefte om er wat uitgesprokener bij te lopen? “Iets moderner, iets vlotter, dat zou ik leuk vinden. Maar alles wat nu in de mode is, is vreselijk getailleerd. Ik weeg honderd kilo, dat is echt veel hoor.” Een serieuze, wat degelijke uitstraling is juist ook goed, zegt De Jong later. “Het past bij hoe ik werk: eerst studie en analyse, dan pas wat zeggen. Het politieke klimaat van nu is daar misschien niet naar, maar daar heb ik niets mee te maken.”

Zou u met meer scherpe oneliners niet beter scoren? U lijkt niet zo bekend. “Ik denk niet dat ik dan meer stemmen zou krijgen. Het probleem van nu is het vertrouwen in de politiek. En dat komt deels doordat politici soms veel te snel reageren. Daar wil ik niet aan meedoen.”

Dennis de Jong komt uit een christelijk nest. Toen hij in de jaren tachtig koos voor een relatie met een man, verbraken zijn ouders het contact. “Pas na anderhalf jaar zagen we elkaar weer.” Hij is even stil. “Maar ik weet niet of het geloof het belangrijkste was, het was vooral schaamte.”

Afgelopen Kerst was er in huize De Jong-Vrijdag een primeur – de SP'er vertelt zonder moeite over zijn privéleven. “Mijn vader en moeder, beiden in de negentig, kwamen voor het eerst in hun leven met Kerst bij ons op bezoek. Voorheen ging ik dan altijd in m'n eentje naar ze toe. Het scheelt dat Kees en ik zo lang bij elkaar zijn. Dat heeft wel indruk gemaakt, op mijn moeder dan. Mijn vader vindt homoseksualiteit nog altijd vies.” Toen De Jong thuis uit de kast kwam, volgden sessies bij een dominee. “Dat was mijn eigen idee.” Hij hoopte dat de predikant zijn moeder duidelijk zou maken dat zijn geaardheid geen probleem was. Maar de dominee begreep zijn moeder juist. Wat volgde was een psychiatrisch traject. “Dat klinkt heel heftig en dat was

het ook wel. Ik ging naar doctor Van den Aardweg, een heel enge man, echt heel eng. Daar heb ik iets van zes sessies gehad. Ik moest veel aan meisjes denken, om zo van mijn homoseksualiteit te genezen. Dit is toch wel gek, dacht ik, toen ben ik gestopt. Tegen mijn ouders kon ik zeggen: 'Ik heb het geprobeerd.' Maar het was voor hen nog steeds niet goed genoeg."

Je zou het misschien niet verwachten, maar De Jong is nog steeds christen. "Geloof is voor mij een spirituele beleving en iets wat prima samengaat met mijn gaardheid. De kernboodschap van het geloof is liefde. Als je dat vindt in een relatie, kan dat toch niet slecht zijn?"

Wat kunt u als Europarlementariër nou concreet betekenen voor al die LHBT-ers die problemen ervaren? Uiteindelijk hebben de afzonderlijke lidstaten nog steeds veel macht. "Het parlement heeft ook heel veel invloed. In de onderhandelingen met de Raad van ministers (daarin nemen de ministers uit de EU-lidstaten besluiten over Europese regelgeving, red.) is altijd ruimte. Op het gebied van wetgeving kunnen we veel."

Maar sommige dingen schieten niet op. Neem de zogenoemde anti-discriminatie-richtlijn, waardoor discriminatie van onder anderen LHBT-ers verboden moet worden in bijvoorbeeld gezondheidszorg en onderwijs. Al zeker zes jaar wordt daarover onderhandeld. "Ik ben hier als schaduwrapporteur, zeg maar als medeonderhandelaar namens m'n fractie, bij betrokken. Dat betekent dat ik bij het overleg van het

parlement met de lidstaten ben. De stemming is vrij optimistisch, maar we zullen heel veel druk moeten zetten. In het werkprogramma van de Europese Commissie staan geen voorstellen over LHBT-zaken. En de verantwoordelijk eurocommissaris, de Tsjechische Vera Jourová, is een raar mens. Zei ze eerst dat ze niet het initiatief wilde nemen voor een actieplan voor homorechten, nu zegt ze dat zo'n plan juist nodig is. Mooi, maar ze is niet intrinsiek gemotiveerd om aan de mensenrechten te werken."

Kan de anti-discriminatie-richtlijn eigenlijk niet gewoon de prullenbak in? "Het is een kwestie van lange adem. Mijn idee is: begin met de landen die hem wél willen. Als voorbeeld dat het kan werken. Politiek gezien geef je dan toe dat een aantal staten er niet aan hoeft, dat is zo. Maar de praktijk is nu eenmaal: in landen waar de richtlijn het hardst nodig is, kom je het minst ver. Het is of dit doen, of nog jaren wachten."

Hoe zet u zich verder in voor homo's in

“EERST STUDIE EN ANALYSE, DAN PAS WAT ZEGGEN”

Europa? "Mede door voorstellen van mij is de Europese asielpcedure gewijzigd. Een asielzoeker die in het eerste gesprek bij aankomst niet gelijk aangeeft homo te zijn, wordt nu niet meer direct afgewezen. Dat is heel belangrijk voor vluchtelingen die vanwege hun seksualiteit vluchten. Daarnaast probeer ik samen met anderen invloed uit te oefenen door de homobeweging financieel te steunen, soms lukt dat. Het parlement gaat over het Europees budget. Ook voeren we de politieke druk op als dat nodig is, bijvoorbeeld als Oost-Europese landen anti-homo-wetgeving willen invoeren. Dan dien je een motie in of stuur je een brief. Weinig presidenten hebben afgelopen jaren geen post van Dennis de Jong gekregen." Ironisch: "Daar schrikken ze van." Serieus: "Nee, maar het zijn druppels die de steen uithollen."

Wie Europarlementariër is, moet heel veel geduld hebben. Snel scoren is er doorgaans niet bij. Dus komt een flinke dosis motivatie en idealisme goed van pas. Bij De Jong lijkt dat wel goed te zitten, blijkt bijvoorbeeld als we praten over Riga. "Daar was ik een keer met Kees en het begon al met ons hotel. Daar kregen we direct de vraag: 'U wilt twee kamers?'" De Jong kijkt zwaar afkeurend. "Met de anti-discriminatie-richtlijn mag zoiets niet meer." Over Letland gesproken: "Daar zie je enorm tegengestelde bewegingen. Voor het eerst is er een openlijk homoseksuele minister. Tegelijkertijd geeft de president aan dat hij bijvoorbeeld tegen de organisatie van gay prides is. Dat is natuurlijk onaanvaardbaar."

Zouden Europese LHBT-ers niet gebaat zijn bij een machtigere EU? Oftewel, zit u niet bij de verkeerde partij? "Dan zeg je dat je via wetten emancipatie kunt regelen. Dat werkt niet. Wetten helpen, maar zijn niet alles. Mensen moeten er zelf in geloven, ze kunnen anders zelfs averechts werken. Uiteindelijk moet je de samenleving bereiken van boven én onderaf."

Wat staat er op uw to-do-lijstje voor de komende tijd? "Ik zal me blijven inspinnen voor invoering van de anti-discriminatie-richtlijn. En partnerschap en huwelijk over de grenzen heen moet worden erkend. Daardoor kan bijvoorbeeld het huwelijk van LHBT-ers die in Nederland zijn getrouwd, in eigen land worden erkend." ■

EUROPESE HOMORECHTENBEWEGING: WWW.ILGA-EUROPE.ORG

DENNIS DE JONG (1955) leidt sinds 2009 de tweekoppige SP-fractie in het Europees Parlement. Hij is vice-voorzitter van de parlements-werkgroep die zich inspannt voor homorechten. De Jong promoveerde in 2000 op een proefschrift over godsdienst-vrijheid, was diplomaat en op verschillende ministeries ambtenaar. Hij voltooide de studies rechten, politieke economie en internationale betrekkingen.